

บทที่๓

1.ชื่อโครงการ : โครงการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์เชียงแสน ข้ามกาลเจียงแสน
จังหวัดเชียงราย

2.หลักการและเหตุผล

2.1 ที่ดัง สภาพทั่วไป และประวัติความเป็นมา

ในรายงานสถานวัดพระนองอยู่ในซอย 15 โดยเข้าจากทางด้านถนนสายที่ 2 เป็นระยะทางประมาณ 80 เมตร บริเวณพื้นที่โดยรอบของโบราณสถานเป็นบ้านพักอาศัยของชาวภูเขา โบราณสถานวัดพระนองในปัจจุบัน ปรากฏให้เห็นได้ชัดเพียง 2 เนิน

เนินที่ 1 มีลักษณะอิฐก่อหินได้รัดเจนว่าเป็นเท่นฐานในแนวยาวของพระที่ทูลกระหม่อม ไสยาสน์ ซึ่งพระเดิมหันไปทางทิศใต้ สภาพบ้านปูนพื้นฐานวินาทีที่มีลักษณะของอิฐก่อหิน ที่ดินโกรน เสื่อมสภาพแล้ว แต่ยังคงสภาพฐานของอาคาร เช่น บันไดทางขึ้น ฐานเสา หลังเหลือให้เห็นอย่างชัดเจน ต่อมามีชาวภูเขาสร้างพระที่ทูลกระหม่อม ไสยาสน์ ก่อใหม่ด้วยอิฐ ทับช้อนบนเท่นฐานซึ่งเป็นโบราณสถานเดิม

ไม่ปรากฏประวัติความเป็นมา ลักษณะทางศิลปกรรมต้องขอหลักฐานจากภารชุดแต่ง

2.2 ความจำเป็นเร่งด่วน

เนื่องจากเชียงแสนเป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่สำคัญเมืองหนึ่งในภาคเหนือตอนบน มีโบราณสถานทั้งนอกเมือง ในเมือง คูเมือง กำแพงเมือง ป้อม ประตู รั้วเจน และอนุรักษ์ให้คงสภาพอยู่ได้อีกเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันเป็นที่ดังข้ามกาลเจียงแสน และกำลังได้รับการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น โบราณสถานบางแห่งจึงได้รับผลกระทบจากการพัฒนาดังกล่าว การดำเนินงานอนุรักษ์เป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญเพื่อปกป้องไม่ให้โบราณสถานนั้นๆ ถูกทำลาย

การดำเนินงานอนุรักษ์มีความจำเป็นต้องดำเนินงานด้านโบราณคดีก่อน โดยต้องขุดค้นศึกษาขั้นวัฒนธรรมและลำดับพัฒนาการหรือลำดับการใช้งานในแต่ละช่วงเวลาของโบราณสถาน แห่งนี้ จากนั้นจึงขุดแต่งโบราณสถานเพื่อศึกษาฐานแบบและโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และลำดับการก่อสร้างต่อเติมหรือการซ่อมแซมในสมัยโบราณ และศึกษาเปลี่ยนเทียบฐานแบบสถาปัตยกรรมกับแห่งอื่นๆ รวมทั้งศึกษาในความวัตถุที่พบในแต่ละชั้นวัฒนธรรม และตีความร่วมกับหลักฐานทางสถาปัตยกรรม เพื่อกำหนดอายุสมัยต่อไป และจากนั้นจึงศึกษาสภาพความมั่นคงแข็งแรงของโบราณสถานเพื่อออกแบบบูรณะต่อไป

2.3 ขั้นตอนและแนวทางในการดำเนินงาน

- สำรวจและตรวจสอบพื้นที่
- วางแผนผังคลุมพื้นที่ชุดเด่งและถ่ายรูป
- ดำเนินการชุดเด่ง
- ถ่ายภาพและทำแผนผังสภาพหลังการชุดเด่ง
- จัดทำรายงานการชุดเด่ง
- จัดทำแผนงานการบูรณะอนุรักษ์

3.วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อศึกษาเรื่องราวการสร้างวัดของโบราณสถานวัดพระนอน
- 3.2 เพื่อศึกษาคดีทางศาสนาของโบราณสถานวัดพระนอน
- 3.3 เพื่อศึกษาโครงสร้างและรูปแบบของโบราณสถานวัดพระนอน
- 3.4 เพื่อศึกษาอายุสมัยการก่อสร้างและการใช้งานของโบราณสถานวัดพระนอน
- 3.5 เพื่อบูรณะเมืองประวัติศาสตร์เชียงแสน

4.เป้าหมายการดำเนินการ

พื้นที่ชุด 826.50 ลูกบาศก์เมตร

5.ระยะเวลาในการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2548 - 2549

กันยายน 2548 – มกราคม 2549

ลำดับที่	กิจกรรม	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.
1	ถากด่างทำความสะอาด	↔				
2	วางแผนชุดเด่งและชุดตรวจ	↔				
3	ดำเนินการทางโบราณคดี	↔	→			
4	จัดทำรายงาน				↔	→

6.งบประมาณในการดำเนินงาน เป็นเงินทั้งสิ้น 464,175 บาท

พื้นที่ 826.50 ลูกบาศก์เมตร ลูกบาศก์เมตรละ 550 บาท เป็นเงิน 454,575 บาท

ค่าเขียนแบบ 12 แผ่น แผ่นละ 800 บาท เป็นเงิน 9,600 บาท

ดำเนินการโดยวิธีจ้างเหมา สำนักงานศิลป์ภาครที่ 8 เชียงใหม่ ควบคุมงาน

7.หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- 7.1 กรมศิลปากร
- 7.2 สำนักใบานคดี
- 7.3 สำนักงานศิลป์ภาครที่ 8 เชียงใหม่
- 7.4 โครงการอนุรักษ์และบูรณะเมืองประวัติศาสตร์เชียงแสน

8.คณะทำงาน

8.1 ที่ปรึกษา

- 8.1.1 อธิบดีกรมศิลป์ฯ
- 8.1.2 ผู้อำนวยการสำนักใบานคดี
- 8.1.3 ผู้อำนวยการสำนักงานศิลป์ภาครที่ 8 เชียงใหม่
- 8.1.4 หัวหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงแสน
- 8.1.5 หัวหน้ากลุ่มวิชาการใบานคดี
- 8.1.6 หัวหน้าฝ่ายใบานสถาน
- 8.1.7 หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป

8.2 คณะทำงาน

8.2.1 นายไกรสิน อุ่นใจจินต์	นักใบานคดี 7 ๒.
8.2.2 นายชินณพุฒิ วิจัยลัษย	นักใบานคดี ๖
8.2.3 นายสุนทร พรมเมือง	พนักงานดูแลใบานสถาน
8.2.4 นางปราณี กันทาเปิง	เจ้าหน้าที่ธุรการ
8.2.5 นายบุญญส่วน เตมา	พนักงานขับรถ

9.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 สามารถทราบถึงเรื่องราวการสร้างวัดและคติทางศาสนาของใบานสถานวัดพระนون
- 9.2 สามารถทราบถึงโครงสร้างและรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของใบานสถานวัดพระนون
- 9.3 สามารถทราบถึงอายุสมัยการก่อสร้างและการใช้งานของใบานสถานวัดพระนون
- 9.4 สามารถอนุรักษ์ใบานสถานวัดพระนون ได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการอนุรักษ์ และบูรณะเมืองประวัติศาสตร์เชียงแสน